

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
— Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čekovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 D, za pol leta 90 D,
45 D, mesečno 15 D; za inozemstvo: 210 D. — Plača in toži se v Lj. i.

LETO VIII.

Telefon št. 552.

LJUBLJANA, dne 1. avgusta 1925.

Telefon št. 552.

ŠTEV. 89.

Za naravno stabilizacijo dinarja.

V zagrebškem »Lloyd« priobčuje dr. Ivo Bilošević razpravo, ki je po izvajanjih tega strokovnjaka vredna, da jo dobesedno priobčimo:

V našem državnem življenju igrata dva faktorja vrlo važno vlogo, to sta »sporazum« in »dinar«. Kadar se najbolj pripravimo, — mimogrede rečeno, mi se zelo pogosto pripravimo, — takrat vzdihujemo, da bi bil »sporazum« najboljši in najsijajnejše sredstvo, da bi se — ne pripravili. Kakor da oni, ki se pripravajo, nismo mi sami in kakor da bi našemu »sporazumu« trebalo kaj drugega, nego da se baš mi, ki se pripravamo, nehamo pripraviti, ter vsi skupno zastavimo svoje sile, da svojo domovino izgradimo in uvrstimo v notranjosti in na zunaj. Za to izgraditev in uvrstitev ni treba, da podpisujemo protokole, našo domovino naj izgradi naša ljubezen in udanost do nje.

Ravno tako je z dinarjem. Kadar je njegova vrednost 2 švicarska centima, je tega vsakdo kriv, le mi ne; krive so banke, ki špekulirajo, in ljudje, v kojih naravi je, da žele biti bogatejši nego so, in inozemstvo, ki tlačni njegovo vrednost, ker vsled pasivnosti naše bilance poseduje dinarje, pa menda nima pameti in želi imeti manj nego ima. In potem računamo mi vsi njegovo notranjo vrednost in ugotovimo nekako, da je dinar vreden toliko in toliko. Predstavljamo si, kako bi padle cene, če bi dosegel dinar to vrednost in to se nam zdi tako zapeljivo, da dajemo nasvete, na kakšen način naj se pride do tega cilja. Dinar raste in od 2 centimov skoči intervalutarni kurz dinarja na 9, a tudi cene skačejo, kar je v ostalem čisto neresen proces, ker cene so ona os, okoli katere se suče, in dokler one ne dosežejo paritete s svetovnimi cenami, in sicer s cenami onih držav, ki so očuvale »zdravje« svoje monete, tako dolgo se ne bo dinar pomiril; potem so krivi trgovci, ki špekulirajo na padec dinarja in porast cen, ki se ne zadovoljujejo z dobičkom, kakor ga jim odmerijo oni, ki bi želeli blago po nižji ceni; kriva je oblast, ki pasivno gleda »navijanje« cen; z eno besedo, kriv je vsakdo, samo oni ne, ki se je zmotil v svojem računu in ki pri svojih kalkulacijah in premotri- vanjih ne računajo z vsemi faktorji, ki vplivajo na vrednost dinarja.

Trenutno ugodnejši položaj uvoznikov (močnejši dinarski kurz) ali izvoznikov (slabiji dinarski kurz) ni nikak razlog, iz kojega naj bi valutar- na politika krenila s pravega pota, ki vodi h krepitvi intervalutarnega dinarskega kurza, vse dotlej, dokler se to jačenje ne vrši samoposebi naravnim, ne umetnim putem razvoja ekonomskih sil.

V normalnem predvojnem času je tako izvoznik kakor uvoznik računat s stabilnim kurzom 5 dinarjev za dolar, torej s skoro dvanajstkrat manjšim zneskom nego danes, pa ni draginja tlačila konsumenta, niti niso trpeli izvozniki radi dvanajstkrat močnejšega dinarskega kurza in ni jim padlo na um, da bi pritiskali na državo, da naj to izmero popravi.

Če v teh časih, ko je bil kurz dvanajstkrat močnejši, ni motil predvojn- ne izmene blaga na svetovnem tržišču, potem ta kurz sam po sebi niti danes ne bi mogel nikogar motiti v procesu trgovanja. Če pa le moti, po-

tem je potrebno, da se s to stvarjo pečamo in si jo pobliže ogledamo.

Kadarkoli je govor o gotovem delovanju meničnega dinarskega kurza, gre za vprašanje izmene blaga z inozemstvom, ker nacionalna moneta v mejah države, v koji velja, nima poleg prisilnega zakonskega tečaja kak- kega drugega trgovskega tečaja. Blago v mednarodnem prometu se sled- nič plačuje vedno zopet z blagom, to se pravi: z blagom, ki ga izvažamo, plačamo ono blago, ki ga v državo uvažamo. Vedno in v vsakem primeru — kakor pravi veliki valutarni stro- kovnjak Lexis — leži vrela kupovne sile, ki jo je dosegel prodajalec, v nje- govem blagu in kadar on kupno silo upotrebljava za plačanje drugega blaga, ni cela stvar nič drugega nego iz- mena blaga za blago. Ko naš izvoznik prejme plačilo za izvoženo robo v tuji valuti (devizi), ta denar proda na na-šem tržišču za plačevanje blaga, ki ga plača uvoznik inozemstvu. Torej nastopa denar med blagom, ki se izvaž- a, in med onim, ki se uvaž- a, kot posre- dujoči faktor, kot pomožno sredstvo, pri čemer igra le podrejeno vlogo idealne računске enote za konstat- acijo izmenjalne proporcije. Kakor se v internacionalnem trgovskem pro- metu izravnavajo in nivelirajo meni- ni kurzi potom posredne ali nepo- sredne arbitraže, tako se godi z bla- gom. Čim se na tržišču vsled močne ponudbe pojavi dispariteta gotovega plačilnega sredstva, takoj se pojavijo na tem tržišču kot kupec dotične de- vize ona tržišča, na kojih je ona dražja, in dodajajo kupnini, dokler je ne dvignejo in ne zravnajo cene (kurza) paritetno z ostalimi tržišči. To je povsem naravno in razumljivo. Lastniku devize se bolje rentira pro- daja, kjer je deviza dražja, in onemu, ki jo išče, nakup tam, kjer je ta de- viza cenejša. Ta proces se redno vrši tudi pri nakupu vsake druge robe, to je: cenejše tržišče privablja kupca tako dolgo, dokler se cene ne nivelir- ajo z ostalimi tržišči. Povpraševanje od druge strani se nadaljuje, dokler cena kupcu konvenira, in cena blagu, po kojem se povprašuje, raste brez ozira na dinarski menični kurz, do- kler se povpraševanje ne nasiti in do- kler kupcu v njegovi kalkulaciji ni onemogočen dobiček, ki se mu po njegovem računu rentira. V tem času, vsled kritja potrebe inozemstva, bo začela cena padati ali kar znači isto, kupna sila dinarja počne postajati močnejša.

Da more država trajno izvažati ali ne izvažati — kakor izvrstno pravi dr. Terhalle — odvisno je od tega, ali je v državi sami dosti blaga, od- nosno lastne produkcije, tako da se državi kakor tudi inozemstvu nudi prednost, da izmenjavajo svoje pro- izvode. Vprašanje izvozne sposobno- sti ni nikako valutarno vprašanje v splošnem, nego vprašanje celokupne gospodarstva, vprašanje večje ali manjše produktivnosti domačega go- spodarstva.

Uvoznik naš išče za kritje svojih potreb vedno cenejše tržišče, kakor izvoznik dražje. Razlika je le ta, da prihaja za izvoznika v poštev celo svetovno tržišče, medtem ko je uvo- znikovo torišče že »nacionalno« trži- šče. Ko se to nasiti, prenehajo nje- gove potrebe, in ko bo nastopil ta čas, bodo začele padati cene, da se prilagode cenam na svetovnem tržišču, do tega časa pa bodo cene rastle in to zopet brez ozira na stanje meni- čnega dinarskega kurza.

Jadranska razstava v Splitu.

Ko se je preteklo nedeljo o priliki predaje prometu nove liške proge otvorila Jadranska razstava, je mini- ster n. r. dr. P. Grisogono kot častni predsednik razstave v svojem otvo- ritvenem govoru poudarjal, da se je ob snovanju razstave hotelo kreniti posebno pozornost na naše pomorsko življenje in na njega pomen in važ- nost za gospodarstvo in kulturo ne samo Dalmacije, ampak cele države. Pokaže se naj vse, da se zainteresera državo in merodajne faktorje za naše Primorje. Razstava naj pokaže, da naša država mora postati pomorska država, k čemur nas vodi naša prošlost, naša lega in tradicija, ker je bil naš narod izmed vseh slovanskih narodov največ posvečen mornarstvu.

In res je pripravljani odbor zbral vse, kar nas naj spominja, da je bil Jadran od starih časov naš, kar naj dokazuje javnosti, da je ob obali bi- val naš rod, da se je bavil z mornar- stvom, se preživljal od zaslužkov, ki jih je imel od ribolova in pomorske trgovine. Umljivo, da je radi tega večji del razstave posvečen pomor- stvu. Je pa ta del tudi najlepši del razstave.

Od umetniško izdelanega, starega modela ladje s kljunom, kakor so ga imele rimske galere, do najmodernejšega gibčnega športnega čolna, vse je tu. Že pred vhodom v mestno realko, kjer se nahaja večji del razstave, vi- diš dva prav lepa, precizno izdelana večja čolna »guca«, z vitkim telesom, kakor ga ne more zadesi boljše še tako spreten angleški strokovnjak. potniških parnikov, cele potniške ka- bine, po svoji notranjosti tako udob- ne in vabljive, da zavidaš onim, ki se jih morejo poslužiti, tudi ako samo za par dni. —

Aranžman pomorskega oddelka razstave so vodili v glavnem zastop- niki naših paroplovnih družb Jadrans- ke in Dubrovačke plovbe, Oceanije, pa tudi manjši podjetniki in mornarji.

Izredno so lepa dela raznih naših ladjedelnic, zlasti iz Korčule, od ko- der je na razstavi v naravni velikosti več ladij najrazličnejših tipov. Tudi ima korčulanska obrtna šola na raz- stavi največ predmetov, ki očitno ka- žejo, kako visoko stoji ta šola v teh- niki.

Tudi pripomočki, potrebni pri ribo- lovu, katerih vidiš na razstavi vsake vrste, nam kažejo, da je dosegla ta stroka naše podjetnosti stopnjo, ki jo usposoblja, da tekmuje z vsako ino- zemsko konkurenco. Manjka ji samo zaposlitve. Dvignimo ribolov, sub- vencionirajmo naše ribiče, pomagaj- mo jim, da si nabavijo mreže in ladje, ki so jih izgubili v času vojnih opera- cij, s tem bomo pomagali njim, s tem dvignemo vso našo obrtnost, ki proiz- vaja potrebščine za ribolov, s tem dvignemo pa tudi našo ribarsko indu- strijo, ki mora kriti vse domače potre- be, da ne bomo več primorani uvaž- ati dragih ribjih konzerv iz ino- zemstva!

V prostorih realke je tudi zasto- pana industrija Dalmacije. V glavnem so tu zastopane tovarne za cement, tovarne za predmete iz gline, opekar- ne, tovarne likerjev, kožarne, prav v lepem številu so zastopane zlasti oljarne. Posebej je treba omeniti in- dustrijo bauksita, ki je na razstavi prav dobro zastopana.

V telovadnici je lepo aranžirana razstava del domačih umetnikov, sli- karjev in kiparjev. Tam vidiš umo-

tvore Meštrovića, Rosandića, Vido- vića i. d. — Posebna razstava lepih umetnosti je prirejena v foyeru Na- rodnega gledališča.

V prostorih obrtne šole je zasto- pana domača obrt. Tudi ta oddelek Jadranske razstave vsebuje dokaj zanimivosti. Kaže ti Dalmatinca v vsej njegovi podjetnosti in marljivosti. Da- leč od morja, sredi siromašnega Kra- sa se bavi s košarstvom. V razstavi vidiš prav lepe košarske izdelke, par zagorelih Dalmatincev, ki ti kažejo, kako so tudi v tej stroki doma.

Večja dvorana vsebuje predmete čilimarske industrije. Za lesenimi, primitivnimi stroji sedijo črnooke, lepe Dalmatinke, ki ti prav rade raz- ložijo celo genezo domače preproge. Veliko zanimanje vzbujajo predmeti filigranskega obrta. Tudi tu vidiš mojstra samega pri delu, z majhnim rezilom, brez vsakega drugega kom- pliciranega instrumenta in čuditi se moraš, s kakšno spretnostjo in hi- trostjo izvršuje dela, ki jih s prostim očesom komaj razločuješ.

Posebej se je »Putniku« razstava našega turizma. Lepe slike, zanimiva karta naše Dalmacije z označbo kopa- lišč itd. Naj bi to karto poznal vsak Jugosloven, naj bi jo zlasti poznali odločujoči naši faktorji v Beogradu. Kdor vidi vse to, kdor se sezna z našo obalo, z našim morjem, kdor se pozna ne samo njega lepote in skriv- nosine nepremegljivo privlačnost, ampak tudi ogromna bogastva, ki jih vsebuje in nudi, ta mora priti do pre- pričanja, da čaka našo državo na Ja- dranu velika in lepa bodočnost.

Nesporazum, pa vendar veljavna poravnava.

V časih, ko imamo s poravnavami še preveč posla, bo vse zanimal na- slednji primer iz trgovsko-sodne prakse:

V zapisnik o poravnalni razpravi se je zapisal dolžnikov poravnalni pred- log tako-le: Upniki se poplačajo s 40% in sicer v obrokih po 10%, plač- ljivih: prvi v 2 mesecih po potrditvi poravnave, vsak nadaljni obrok v 2 mesecih nato. — Poravnalni sodnik je izdal potem sklep, da se poravnava potrdi za 40% terjatev, plačljivih v 4 enakih obrokih, od katerih zapade prvi v 2 mesecih od datuma sodnega sklepa, vsak nadaljnji obrok pa v 2 mesecih po zapadlosti prejšnjega ob- roka. Na ta sklep je podal dolžnik opozoritev, da je ponudil 40% kvoto v enakih dvomesečnih obrokih, izna- šajočih 10% od teh 40%, torej samo 4% od poravnanih terjatev, torej 40% kvoto v 20 mesecih. Na podstavi izpo- vedbe sodnika, ki je vodil narok, in izpovedbe poravnalnega upravitelja je potem poravnalni sodnik svoj sklep spremenil tako, da je 40% poravna- na kvota plačljiva v 10 enakih dvo- mesečnih obrokih.

Vsled rekurza več upnikov je re- kurzno sodišče sklep razveljavilo in stvar vrnilo prvemu sodišču, da o po- ravnalnem predlogu na novo razprav- lja in odloči. — Dolžnik trdi, da je njegov predlog bil ta, da se plača up- nikom delež 40% v dvomesečnih obro- kih po 10% od teh 40%, torej v 10 obrokih po 4% celotnih terjatev. Po izpovedbi sodnika, ki je vodil dotični narok, in poravnalnega upravitelja, se je dolžnikov poravnalni predlog res tako glasil. Nasprotno pa trdijo reku- rentje, da so oni razumeli poravnalni predlog tako, da se delež 40% plača v obrokih po 10% celotnih zneskov

njih terjatev, torej ponudeni 40% v 4 dvomesečnih obrokih. Priznati je treba, da njim v prilog govori besedilo razpravnega zapisnika, kakor ga mora pač povprečno vsak razumeti. Iz tega pa sledi, da ni prišlo do soglasja med dolžnikom in upniki, da torej tudi ni prišlo do poravnave, in da torej poravnalni sodnik nima, kar bi mogel potrditi. O poravnavi je torej treba vnovič razpravljati in ponovno odločiti.

Revizijskemu rekurzu dolžnikovega je revizijsko sodišče ugodilo ter je vzpostavilo sklep prvega sodnika, potem ko je bilo dalo zaslišati še ostale udeležence dotične razprave. — Po izvajanju revizijskega rekursa je prišlo v bistvu do sporazuma med prezadolženecem in navzočimi zastopniki upnikov v smislu, da se dolg poravnava na 40% celotnih terjatev, plača pa v 10 dvomesečnih obrokih. — Tak način poravnave je potrjen toliko po sodniku, ki je vodil dotični narok, kakor tudi po poravnalnem upravniku ter po upnikih V.-ju, P.-ju in R.-ju. Prva dva sta tudi potrdila, da so vsi navzoči prezadolženčevu ponudbo razumeli v tem smislu; ostali trije so pa potrdili, da so oni poravnalno ponudbo tudi v tem smislu razumeli, dočim potrjuje F., da se sicer ne spominja več točno, da se je pa čudil, da stavlja M. P. zelo ugodno plačilne pogoje z zelo široko raztegnjenimi obroki. Besedilo zapisnika glede te točke je res nejasno, ker ga je moči razumeti tudi tako, kakor ga je razumel poravnalni sodnik in kakor trdijo upniki C., M. in Sp., namreč da je plačati 40% celotnih terjatev v obrokih 10% vsaka dva meseca t. j. v 4 obrokih tekom 8 mesecev po potrditvi poravnave.

Ali veljavnost pogodbe ni zavisna od njene eventualno pogrešene sestave, marveč od resnične volje strank, od ponudbe in njenega sprejema. M. P., ki je na poravnalnem naroku zastopal več upnikov, je sicer sedaj zaslišal potrdil, da je on razumel prezadolženčevu ponudbo tako, da se ponujena svota izplača v 4 obrokih po 2 meseca; to pa da je tako razumel, ko je prečital zapisnik, in ker sta poprej J. P. ter sodnik, ki je vodil narok, govorila, da se plača v 8 mesecih. Toda toliko razpravo vodeči sodnik kolikor J. P. sta potrdila nasprotno, t. j. da se je govorilo o 10 obrokih po 2 meseca in da sta tako tudi razumela poravnalno ponudbo. Torej jo je moral tako razumeti tudi M. P. in je svojo zmotno sam zakrivil, ker si ni preskrbel pravočasno morebitnega pojasnila. Vsekakor se ne more upravičeno trditi, da bi njegova zmotna, ako je v njej pritrtil ponudbi in poravnavi, bila povzročena po prezadolženecu ali da jo je prezadolženec moral opaziti (§§ 1385., 871. odz.). V smislu prvosodnega sklepa sprejeta poravnava mora torej obveljati. R. St.

M. M. Savić:

Naša industrija in obrt.

(Nadaljevanje.)

Poljedelske šole in poljedelski tehniki. Imeli smo in imamo še poljedelsko šolo v Kraljevem, pa iz nje dohajajo občinski pisarji, okrajni ekonomski, tobačni nadzorniki itd. iz enostavnega razloga, ker po večini ni bilo pogojev za denarno gospodarstvo, o čigar tehniki so se oni učili, a nauke, katere so si osvojili v šoli, bi mogli praktično uveljaviti z večjimi denarnimi sredstvi, kakor so jih jim nudila domača posestva.

Dela se očitke našim tehnikom, a oni so bili tam, kjer so bili v položaju, da svoje vednosti uporabijo, vedno na svojem mestu, kar se je pokazalo pri obnovitvi vinogradov z ameriškano trto. Kaj naj se ukrene? Pred vsem si moramo biti na jasnem, kakšni predpogoji so potrebni za denarno gospodarstvo, ki edino omogočava razvoj poljedelstva. Potem je treba izvršiti vse pogoje in nato bo tudi lahko za poljedelsko tehniko, ker se jo bo takrat znalo ceniti in uvaževati.

Denarno gospodarstvo zahteva tako sigurnost kapitala in življenja, kakoršna je v Nemčiji, Avstriji, Franci-

ji, Švici itd., kakoršne pa mi nimamo.

Denarno gospodarstvo zahteva dobre vozne ceste in tako državne, kakor okrožne, občinske, gozdne in okrajne, mi pa nimamo nikakih, ali pa jako slabe.

Denarno gospodarstvo zahteva železnice in vodna pota v vseh krajih in to čim gostejše omrežje, mi vsega tega še nimamo.

Denarno gospodarstvo zahteva cenene kredit, podlago za posojila: kataster in lepo urejene zemljiške knjige. Tudi tega še nimamo.

Denarno gospodarstvo zahteva večjo pismenost nego jo mi imamo.

Denarno gospodarstvo zahteva slobodno trgovino, a mi jo nimamo.

Denarno gospodarstvo zahteva slobodno zadolžitev, ki pri nas pri posestvih do petih dni oranja ni dopustna.

Denarno gospodarstvo zahteva zakrožene parcele, dobro gozdno politiko, zavarovanje itd., a tudi tega nimamo.

To bi bilo, kaj v glavnem potrebujemo, da moremo povsod uvesti denarno gospodarstvo in da se potem povsod pojavi potreba po novi tehniki, katero se bo takoj sprejelo in osvojilo.

Eden del pogojev za denarno gospodarstvo imamo, a še to zopet le deloma.

Patrijalhalno gospodarstvo se je v čisti obliki le malokje obdržalo, ampak smo v prehodnem štadiju iz enega načina gospodarstva v drugega.

Nekoliko se že kaže potreba za novo tehniko, ker so nekateri pogoji za denarno gospodarstvo že izpolnjeni. Poleg neumornega prizadevanja, da se izpolnijo pogoji, ki omogočajo popolno denarno gospodarstvo, moramo še sledeče upoštevati: najprej moramo vedeti, kaj hočemo in kaj moremo in to kje in kdaj, potem moramo pa delati po načrtu in s primernimi sredstvi.

Najprej naj bi se odredilo po krajih, po njihovih občinah, javni varnosti, kreditnih prilikah, ugodnih zemljiščih in potrebah tržišč, kaj je treba napraviti in kako naj se napravi, nato pa ljudstvo prepričevati ali ga preko okrožnih in srezkih ekonomov, uglednih kmečkih in trgovskih posestev poučevati, kako naj dela.

Kaj naj bi se delalo, naj bi odredile anketne komisije naših najboljših poljedelskih in trgovskih strokovnjakov. Anketne komisije naj bi detajlno ugotovile in strokovno opisale selo za selom in predlagale, kaj naj bi se vse ukrenilo glede potov, mostov, železnic, pogozdovanja itd. in kako bi bilo najboljšo, da se dela in kako naj bi se posestva upravljala.

Taki predlogi komisij bi bili podlaga za delo in bi tvorili osnovo za vodstvo poslov iz ministrstva narodnega gospodarstva in to, kje naj bi se pogozdilo, kje zgradilo ceste in železnice, kje pašnike izboljšalo, kje uvedlo poljedelsko industrijo, kakšni poizkusi naj se izvedejo na kmečkih posestvih itd. Po določenem načrtu naj bi se nepretrgoma delalo, v kolikor bi bilo to mogoče po stanju tržišča, po stanju občin in po drugih krajevnim razmeram primernih prilikah.

Toliko glede podrobnega načrta. Poljedelske šole naj bi se ustanovile za delavce-posestnike brez pouka v teoriji in za učitelje - profesorje in to nižje in višje šole.

Ker še nimamo izpolnjenih vseh pogojev za denarno gospodarstvo in njegovo tehniko, nam ni treba hiteti z ustanovitvijo poljedelskega oddelka univerze, ker moremo v prehodnem štadiju poslati naše najboljše poljedelce v inozemstvo, da se tam usposobijo za posamezne panoge, in sicer zaradi večje sigurnosti za vsako panogo po dva.

Končno je treba omogočiti cenene kmetijske kredite, kolikor je to mogoče pri sedanjih političnih prilikah. Nabavo semen, boljših pasem živine, boljšega orodja, izboljšavanje in izvedba sredstev za napredek gospodarstva se mora poveriti osebam, ki so v stanju, da taka dela vodijo primerno našemu narodnemu gospodarstvu in poljedelski tehniki.

(Dalje sledi.)

Trgovina.

Trgovina po kuponskem sistemu prepovedana. Minister trgovine in industrije je prepovedal trgovati po takozvanem kuponskem (lavinskem) sistemu. Ker se je vršila ta nedovoljena trgovina večinoma potom priporočenih pošiljk s povzetjem, je ministrstvo poš odredilo, da nobena pošta ne sme prevzeti pošiljate, o kateri sumi, da vsebuje predmete za trgovino po kuponskem sistemu, če je pa že prevzeta, da jo vrnejo pošiljatelju. Naslovne pošte morajo vrniti take pošiljatelj dotičnim poštam, ki so jih odposlale in napisati na ovoju »Prepovedano«.

Trgovska pogajanja z Avstrijo. — Po dunajskih poročilih so trgovska pogajanja med avstrijskimi in našimi zastopniki že dovršena. Podrobnosti doseženega sporazuma še niso znane. Sedaj obojestranski eksperti formulirajo sporna vprašanja in izdelujejo tehnične načrte za praktično izvedbo dogovorjenih odredb. Delegacija se vrne v kratkem.

Začasna avstro-ogrška trgovinska pogodba. Po dolgih pogajanjih med avstrijskimi in ogrskimi delegati je bila dne 27. julija t. l. sklenjena začasna trgovska pogodba med obema državama. Pogodba ima veljati do 21. decembra t. l.

Semenj v Solunu. Pod protektoratom grške vlade se vrši dne 18. do 31. oktobra 1925 v Solunu mednarodni semenj za industrijske in poljedelske produkte. Prospekti in pravilnik sejma so interesantom v pisarni zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani na vpogled.

Obsodbe novosadskih trgovcev na milijonske zneske so razveljavljene. Po poročilih iz Beograda je generalna direkcija neposrednih davkov vse obsodbe, s katerimi so se naložile novosadskim trgovcem milijonske globe zaradi prikradbe davka na poslovni promet, razveljavila, ker se je uverila, da v večini slučajev ni šlo za zatajbo prometa, ampak za formalne napake, torej ne za namen prikradbe. Novosadska finančna direkcija je po naknadnih ugotovitvah postopala v večini primerov pomotno in preuranjeno. Dve firmi, katerima sta bili naloženi globi po 5.318.883 Din in 3.523.018 Din, sta že dobili uradno obvestilo, da se jima naložena globa zniža na 500 Din.

Koliko se proda v posameznih zalogah tobaka? — Uprava državnih monopolov cen na podlagi dosedanjih uspehov, da se bo v letih 1926 in 1927 prodalo v ljubljanski in mariborski oblasti na leto za naslednje vsote tobačnih izdelkov: v Brežicah za 4.185.000 Din, v Višnji gori za 2.190.000 Din, na Vrhniki za 2.142.000 Din, v Velikih Laščah za 1.530.000 Din, v Zagorju za 5.780.000 Din, v Kamniku za 4.315.000 Din, v Krškem s podzalogo v Kostanjevici za 4.375.000 Din, v Kranju s podzalogo v Trzinu za 6.610.000 Din, v Kočevju s podzalogo v Banjaloki in Predgradu za 4.350.000 Din, v Logatcu za 2.900.000 Din, v Litiji za 2.030.000 Din, v Laškem za 3.340.000 Din, v Lukovici s podzalogo v Moravčah za 1.400.000 Din, v Novem mestu s podzalogo v Črnomlju in v Metliki za 8.525.000 Din, v Radečah za 2.000.000 Din, v Radovljici s podzalogo v Boh. Bistrici, v Kranjski gori in v Kropi za 9.650.000 Din, v Ribnici za 2.800.000 Din, v Sevnici za 1.700.000 Din, v Trebnjem s podzalogo v Žužemberku in Mokronogu za 4.300.000 Din, v Cerkljani s podzalogo v Ložu in v Novi vasi za 4.175.000 Din, v Škofji Loki s podzalogo v Zeleznicah za 5.840.000 Din, v Dolnji Lendavi za 6.020.000 Din, v Konjicah za 2.940.000 Din, v Marenbergu za 2.540.000 Din, v Murski Soboti s podzalogo v Gor. Lendavi za 6.100.000 Din, v Mariboru s podzalogo v Št. Lenartu za 26.500.000 Din, v Prevaljah za 4.300.000 Din, v Ptujju s podzalogo v Ormožu za 8.600.000 Din, v Rogatcu za 2.320.000 Din, v Radgoni s podzalogo v Ljutomeru za 4.800.000 Din, v Slov. Bistrici za 2.725.000 Din, v Slovenjgradu za 2.570.000 Din, v Celju s podzalogo v Mozirju za 15.800.000 Din, v Šoštanjju za 2.650.000 Din, v Šmarju pri Jelšah s podzalogo v Kozjem za 3.500.000 Din. — V Ljubljani sami opravlja posle tobačne zaloge tobačna tovarna sama.

Industrija

Ruski premog za Italijo. V smislu določil pogodbe med izvozno tvrdko Portogol in nekaterimi italijanskimi trdka-

mi se bo tekom 1925/27 uvozilo v Italijo 540.000 ton premoga. Na ta račun bo letos 180.000 ton premoga naloženih v pristanišču Marinopol.

Češkoslovaška industrija za znižanje naše uvozne tarife. V naši novi carinski tarifi je uvoz poljedelskih strojev, ki je bil dosedaj pod gotovimi pogoji carine oprošten, obremenjen z znatno carino. Zveza češkoslovaških tovarnarjev poljedelskih strojev je naslovila na češkoslovaško vlado spomenico, v kateri prosi, da se pospeši že pričeta pogajanja z Jugoslavijo, ker so poljedelski stroji glavni uvozni predmet Češkoslovaške v našo državo, da se na ta način omogoči znižanje uvozne carine, ki povzroča v sedanji izmeri škodo tako češkoslovaški industriji kakor jugoslovanskim poljedelcem. Čehoslovaki smatrajo sedanji politični položaj za ugoden, ker je v naši vladi zastopan pretežno poljedelski element.

Sovjetska vlada za koncesije tujemu kapitalu. Trocki je v svojem govoru o politiki koncesij sovjetske vlade pred delegacijo nemških delavcev izjavil, da so do sedaj predstavljale koncesije le neznaten del v gospodarskem življenju ZSSR napram pričakovanjem večine kapitalističnih skupin. Nagla obnovitev ruskega gospodarstva, je rekel Trocki, ne sme otemniti pomena koncesij, nasprotno je baš radi gospodarskega razvoja ZSSR sovjetska vlada bolj kot kdaj pripravljena pripustiti inozemski kapital v svrhu olajševanja razvoja tehnike in produktivnih sil države. Trocki je omenil rastoče zanimanje inozemstva za dosego pomembnih koncesij s strani sovjetske vlade in je izjavil, da se zadnje velike koncesije lahko smatrajo kot začetek prave politike koncesij sovjetske vlade. Bolj ko se bodo tuji kapitalisti potegovali za koncesije v Rusiji, tem ugodnejše pogoje bo stavila sovjetska vlada. Vendar je pa pri vsem tem potrebno — je zaključil Trocki —, da ostanejo koncesije vedno na svoji pomožni poziciji in da ne zavzamejo nikoli prevladujočega mesta v sovjetskem gospodarstvu.

Denarstvo.

Trgovanje z zlatim denarjem. Minister financ je na razna, na generalni inspektorat naslovljena vprašanja, je li trgovina z trdim zlatim denarjem (napoleonori, angleškimi funti itd.) prosta, z ozirom na dejstvo, da je uradni kurz pogosto višji nego kurz na tržišču in da se po zakonu o splošni carinski tarifi morajo plačevati carina in sporedne takse v zlatem denarju, zaradi večjega dotoka zlata iz inozemstva odločil, da je trgovanje s trdim zlatim denarjem: napoleonori, angleškimi funti, turškimi lirami in drugimi zlatniki smatrati za trgovanje z valuto, vsled česar je glede trgovanja z zlatom postopati, kakor z vsako drugo valuto.

Važno za potnike v inozemstvo. — Finančno ministrstvo opozarja naše državljane, ki potujejo v inozemstvo, da je dovoljeno vzeti s seboj na vidirane potne liste v avgustu samo gotovo množino tujih valut, in sicer:

Za potovanje v vrsta valute	službeni tečaj	dovoljeno vzeti
Angleško	276.— funtov sterl.	58
Ameriko	56.75 dolarjev	282
Kanado	56.25 kanadskih dol.	385
Nemčijo	13.50 rentnih mark	1.187
Poljsko	9.40 zlatih	1.704
Francijo	2.67 fr. frankov	6.000
Švico	11.02 švic. frankov	1.454
Italijo	2.09 lir	7.665
Belgijo	2.62 belg. frankov	6.115
Holandsko	22.78 hol. gold.	703
ČSR	1.68 Kč	9.536
Rumunijo	27.50 lejev	29.128
Bolgarijo	41.30 levov	19.400
Dansko	12.— dan. kron	1.355
Švedsko	15.30 šved. kron	1.047
Norveško	8.23 norv. kron	1.570
Špansko	8.23 pezetov	1.946
Grško	—91 drahem	8.802
Avstrijo	8.— šilingov	2.003
Madžarsko	—80 madž. kron	10.012.500

Bivša avstro-ogrška hranilnica. Zvezni svet na Dunaju je odobril sporazum med Avstrijo in Italijo, Poljsko, Rumunsko, Jugoslavijo in Češkoslovaško glede prenosa vlog dunajske poštne hranilnice ter dogovor med Italijo in Avstrijo glede te hranilnice.

Davki in takse.

Davčne odredbe v novem dvanajstinskem zakonu. Prvotni načrt zakona o proračunskih dvanajstinah ni vseboval nikakih izprememb sedaj veljavnih davčnih odredb. Tik pred predložitvijo zakonskega predloga pa je minister za

finance vstavil v predlog odredbe, s katerimi naj se znatno zniža obremenitev, katero povzroča delniškimi družbam in drugim javni računodajci zavezanim podjetjem posebna pridobnina in sicer potom maksimiranja avtonomnih doklad in priznanjem v bilančnem letu plačanih davkov za režijske stroške. V agrarnih krogih pa je bil odpor proti maksimiranju avtonomnih doklad tako močan, da je minister za finance umaknil svoj predlog. Ali in v koliko vzdržuje nadaljni predlog, da se še davkom, plačanim v bilančnem letu, kolikor se še ne priznavajo za režijsko postavko, prizna značaj režije, nam do sedaj še ni znano. — Po došli poročilih se z novim dvanajstinskim zakonom reformira tudi davek na zaslužek ročnih delavcev. — Ko prejmemo novi zakon, priobčimo nove odredbe v polnem obsegu.

Carina.

Carina na uvoz žita v Italiji. S kraljevskim ukazom z dne 24. julija 1925 se je zopet uvedla carina na uvoz žita in sicer znaša carina na pšenico zlatih lir 7.50 za stot, za riž 4.50 za stot, za koruzo 1.50; za pšenično moko 11.50 za stot, za rženo moko 6.50, za ovseno moko 6 zlatih lir, za moko iz rumene koruze 3.50; za zdrob 15.50, testenine iz pšenične moke 16, za kruh in dvopečenec 16, za oves 4, za otrobe 2 zlati liri za stot.

Promet.

Zagreb dobi radio-postajo. Vlada je predlog poštne ministristva odobrila, da zgradi zagrebško društvo, kateremu načeljuje dr. Kučera, v Zagrebu veliko sprejemno in oddajno radi-postajo.

KUPUJMO IN PODPIRAJMO
 investicno
Kolinsko cikorijo
 domači izdelek.

TRGOVSKA NADALJEVALNA ŠOLA V SLOV. BISTRICI.

Do leta 1918. je imela Slov. Bistrica nemško trgovsko nadaljevalno šolo, katero je zopet oživel s 1. oktobrom lanskega leta pokojni g. A. Pinter, ml. Pouk na omenjeni šoli bi se bil nadaljeval že takoj po preobratu, ako bi ne bilo finančnih zaprek. Tukajšnji gremij je uvideval od leta do leta, da trgovski vajenci, ko dovršijo učno dobo, nimajo popolnega strokovnega znanja, ki je za sedanje razmere trgovcem neobhodno potrebno. Dasi je imel gremij le malo predvideno vsoto, je na inicijativo pokojnega g. A. Pintera, ml., otvoril trgovsko nadaljevalno šolo, da s tem odpomore jako perečim nedostatkom. Toda že po enem letu je gremij spoznal, da je vzdrževanje gremijalne trgovske nadaljevalne šole težko breme, ker mora vse izdatke kriti sam, — izvzemši 1000 dinarske državne podpore, — se je vsem članom trgovskega gremija, za plačevanje tozadevnih zvišanih doklad jako zahvaliti in je želja gremija, da člani tudi v bodoče zadovoljno prispevajo z zvišanimi dokladi, v korist prepotrebni trgovski šoli.

Pred polomom so bili kriti stroški te šole po večini z državnimi, deželnimi in drugimi podporami in je na gremij odpadel le majhen odstotek; škoda, da je danes z vzdrževanjem drugače! Ker je trgovcem težko plačevati doklade za omenjeno šolo, bi bilo zelo potrebno, da država odmeri gremiju znatno podporo, da s tem omogoči obstanek trgovske nadaljevalne šole, ki ni koristna samo trgovstvu, marveč vsemu prebivalstvu.

Radi finančnih težkoč je šola samo dvorazredna in sprejema trgovske vajence v pouk le vsako drugo leto.

V minulem šolskem letu je bilo vpisanih na trgovski nadaljevalni šoli 26 trgovskih vajencev (vajenk) in 16 privržistov. Izmed vseh obiskovalcev je dovršilo 1. razred 9 vajencev (vajenk) z odličnim, a ostanek z dobrim, deloma zadostnim uspehom.

Razno.

Novi konzulati na Sušaku. — Sušak od dne do dne bolj dobiva v svojem razvoju značaj trgovskega pomorskega mesta, ki bo polagoma postalo važna trgovska luka. To uvideva tudi inozemstvo s tem, da ustanavlja na Sušaku svoje konzulate.

V zadnjem času so se odločile Anglija, Nemčija, Italija in Chile, da otvora na Sušaku konzulate, odnosno konzularne agencije.

Produkcija svilenih kokonov v naši državi. Letošnja produkcija svilenih kokonov je dala v Vojvodini 380.000 kg. Država je uporabila za odkup teh kokonov 15 milijonov dinarjev, dolžna pa je ostala še dva milijona dinarjev. V Macedoniji je produkcija kokonov zadovoljiva, kvalitativno izvrstna. Ministrstvo trgovine in industrije je nedavno prodalo Milanu 12.000 kg svile, sedaj je poslalo tudi v Milan 10.000 kg svile in 10.000 kg postranskih produktov, kar bo prodalo še v juliju 1925. Vrednost izvoženega blaga cenijo na 18 milijonov dinarjev.

Ugodnosti na žsl. železnicah za obiskovalce jesenskega praškega velesejma. — Češkoslovaško prometno ministrstvo je dovolilo obiskovalcem jesenskega velesejma v Pragi 33% popusta in vseh progah za brzo- in osebne vlake. Te ugodnosti veljajo pri vožnji v Prago do 13. septembra vključno in to za razstavljalce od 27. avgusta, za obiskovalce iz tujine in trgovce iz države ČSR od 2. septembra. Pri vožnji iz Prage v dobi od 6. septembra, za obiskovalce iz tujine ter za žsl. kupčevalce do 17. septembra in razstavljalce do 23. septembra. Inozemskim udeležencem iz Rumunije in Avstrije je dovoljen 50% popust pri obratni vožnji, medtem ko plačajo pri vožnji v Prago celo vožnjo. Obiskovalcem iz kraljevine SHS bode dovoljen 50% popust pri vožnji v Prago in nazaj na izkaz posebne velesejmske legitimacije posebne barve, ki morajo biti opremljene z okroglim žigom češkoslovaškega zastopniškega urada v kraljevini SHS. Vse legitimacije morajo biti opremljene s kontrolno znamko, ki se obenem z legitimacijo dobi v prodajalnah praškega velesejma in samo inozemski obiskovalci se poslužujejo pri vožnji od obmejne postaje do Prage legitimacije brez kontrolne znamke, morajo si pa to znamko preskrbeti pred povratkom v pisarni praškega velesejma.

Reorganizacija zavarovanja delavcev. Ministrstvo za socialno politiko je sklenilo, da pristopi k odločni reorganizaciji delavskega zavarovanja, ker so se v poslednjem času v tej instituciji pojavile ogromne pasive. Pred reorganizacijo bo posebna komisija pregledala dosedanje delovanje institutov za zavarovanje delavcev.

Dobra žetev v Avstriji. Avstrijsko poljedelsko ministrstvo zbira statistiko o letošnji žetvi v Avstriji. Po dosedanjem pregledu zatrjujejo avstrijski žitni trgovci, da je žetev dosegla v Avstriji svoj rekord! Vsa žita razun ječmena izkazujejo povisek za 25 do 30% napram prošlemu letu. Žetev prošlega leta je bila srednje vrste.

Tudi na Ogrskem dobra letina žita. Izkaz ministrstva za poljedelstvo o stanju žetve pravi, da bo letošnja letina žita na

Ogrskem povoljna. Letošnji pridelek bo prekoračil lanskega za 7.3 milijonov nemških stotov.

Jugoslovanska ekspozicija na praškem velesejmu. Ministrstvo trgovine in industrije kraljevine SHS se je odločilo sodelovati na praškem velesejmu s skupno jugoslovansko ekspozicijo, ki bode nameščena v desnem krilu industrijske palače poleg ekspozicije francoske vlade. Razstavljene bodo jugoslovanske surovine, polfabrikati in fabrikati, ki se v ČSR ne izdelujejo in ki se tja uvažajo. Vsi žsl. avoziniki teh izdelkov bodo imeli na praškem velesejmu najlepšo priložnost vstopiti v direktne stike z jugoslovanskimi izvozniki. Če ravno šele dva meseca pred začetkom velesejma, je priglašena tako velika razstavna ploščina (23.186 m²), da je uprava praškega velesejma bila primorana ravno radi pomanjkanja prostora namestiti nekatere skupine na novem razstavišču, kjer bodo zavzemale površino 3.600 m².

Pravilnik za izvrševanje zakona o stanovanjih, opremljen z vsemi pojasnili k zakonu o stanovanjih, kakor tudi s pojasnili k temu pravilniku, z obrazci in vzgledi za tožbe, prijave in prošnje na stanovanjska sodišča, je izšel te dni. Dobiva se ga po vseh knjigarnah in v založbi »Jug« v Ljubljani, Selenburgova ulica 7/II. (pisarna Jugoslovenske Matice). Pojasnila in obrazce ter vzglede je napisal dež. sodni svetnik dr. A. Gradnik. Knjižica obsega 104 tiskanih strani. Vsem, ki imajo opravka s stanovanjskimi zadevami, priporočamo to knjižico, ker jim vsekakor olajša trud in kaže pravilno postopanje v vseh stanovanjskih zadevah. Knjižica stane 20 Din.

Turške gospodarske drobtine. Narodna skupščina je odobrila kredit 20 milijonov turških funtov za zgradbo 3000 km državnih cest tekom sedmih let. — Trgovsko mesto Adana v Mali Aziji ima že pet bank. — Proračun za 1925 izkazuje 149.500.000 turških funtov dohodkov in 159.000.000 turških funtov stroškov; primanjkljaj znaša torej 9.500.000 turških funtov. Za železnice je proračun 11 milijonov 400.000 funtov, za poljedelstvo in gospodarstvo 1.840.000 itd. Za boj proti malariji in nalezljivim boleznim so dali v proračun 600.000 funtov, vse hvale vredno. Kljub dobrim namenom vlade, pravi del časopisja, bo vendarle potreben tuji kapital. — S 25. majem so znižali tranzitno carino na perzijske preproge, ki grede čez Carigrad. Doslej je znašala 12% nad osnovno tarifo; ker se pa je izkazalo, da vsled tega trpi sitna trgovina s preprogami, so omenjene odstotke znižali na 1%. — V avgustu bo zboroval ob udeležbi vseh producentov bombaža v Adani II. bombaževi kongres. Posvetovali se bodo o eksportu, o razvoju turškega bombažarstva, o osnovanju turške bombaževe industrije, o nakupu semenj, o eksportni organizaciji. Na programu je tudi posve-

tovanje o poročevalski službi, ki naj turškim producentom na podlagi temeljitih poročil o bombaževem trgu omogoči tvorbo pravih cen. — Turški ministrski svet je odobril pogodbo z nekim angleškim podjetjem, da dobi Angora brezplačno zvezo. Do marca 1926 mora biti radio-postaja v Angori gotova. — Tekom letošnjega leta so iz Cilicije eksportirali že 68.000 bal bombaža v vrednosti skoraj 34 milijonov turških funtov; večina v Anglijo, Francijo, Italijo, Grško in Belgijo. 20.000 bal imajo še. — Italija se v trgovini s Turčijo dobro udejstvuje; v mesecih marec, april in maj je kupila od Turčije blaga za 15.704.000 lir, v prvi vrsti jajca, naravno volno, prano volno, volnene odpadke, železne, bakrene in cinkove odpadke itd. Prodala je pa Italija v Turčijo blaga za 14.806.000 lir. — V Turčiji je priglašeni 78 inozemskih akcijskih družb, koji znani kapital znaša 225-8 milijonov turških funtov. Angleških je 23 (kapital 96 milj. turških funtov), francoskih 13 (27), italijanskih 9 (20), nemških 8 (kapital neznan), ameriških 7 (38), holandske 4 (10), belgijski 2 (6-2), švicarski 6 (3), ruska 1 (9), egiptska 1 (1), rumunska 1 (2), grška 1 (7-5), bolgarska 1 (200.000), danska 1 (kapital neznan). Recimo, da je od navedenih milijonov akcijske glavnice naloženih v Turčiji faktično 10%, znaša to 25 milijonov turških funtov. Po kakovosti se inozemske delniške družbe takole porazdelijo: Zavarovalnih je 28, trgovskih 22, plovbnih 10, tobačnih 7, bančnih 6, preprogarska 1, avtomobilna 1, petrolejska 1, za ure 1, aeronavska 1. Jugoslavijo zastopj iščemo med družbami, pač pa vidimo šest švicarskih, štiri holandske, 2 belgijski itd.

BUDDHA!

Ako piješ „Buddha“ čaj,
vživaš že na zemlji raj!

Ljubljanska borza.

Petek, 31. julija 1925.

Vrednote: 7% investicijsko posojilo iz leta 1921., bl. 78; loterijska 2½% državna renta za vojno škodo, bl. 300; Celjska posojilnica d. d., Celje, den. 200, bl. 205; Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana, den. 225, bl. 238; Merkantilna banka, Kočevje, den. 101, bl. 101, zaklj. 101; Prva hrvatska štedionica, Zagreb, den. 805, bl. 810; Slavenska banka d. d., Zagreb, den. 60; Kreditni zavod za trg. in ind., Ljubljana, den. 175, bl. 185; Strojne tovarne in livarne d. d., Ljubljana, den. 100; Trboveljska premogokopna družba, Ljubljana, den. 330, bl. 340; Združene papirnice Vevče, Goričane in Medvode d. d., Ljubljana, den. 100, bl. 110; »Nihag«, d. d. za ind. i trg. drvom, Zagreb, bl. 40; »Stavna družba« d. d., Ljubljana, den. 165, bl. 180; 4½% zastavni listi Kranjske dež. banke, den. 21; 4½% kom. zadolžnice Kranjske dež. banke, den. 20. **Blago:** Deske, 20, 25, 30 mm, monte, feo meja, bl. 500; hrastove vozovne dešice, 43 mm, 2,65 m, feo meja, den. 1350; bukova drva, 1 m dol., feo nakl. p. 5 vag., den. 18.50, bl. 18.50, zaklj. 18.50; oglje Ia vilano, feo meja, bl. 80; pšenica bačka, par. Ljubljana, bl. 320; pšenica slavonska, par. Ljubljana, bl. 295; pšenica domača, feo Ljubljana, den. 290; fižol cipro, feo Ljubljana b/n., bl. 220; Laneno seme, feo Ljubljana, den. 450, bl. 500; koruza slavonska, feo slav. postaja, den. 220, bl. 230.

Tržna poročila.

Angleški volneni trg. — Na angleškem trgu je 171.000 bal volne na prodaj. Kospe volna še iz Južne Afrike, bo znašala rezerva 200.000 bal. V Avstraliji je ostalo od lanske letine 500.000 bal neprodanih. Avstralska vlada zahteva, da se prepreči spekulacija na »bes« na ta način, da se poostri vladna kontrola nad izvozom volne.

Zagrebski tedenski sejem (29. julija.) Dogon goveje živine je bil precejšen. Tudi mesnih svinj je bilo mnogo. Za izvoz se je nakupilo nekaj telet. Cene so padle drugorazrednim.

To je veselje, taka pena!
 Kdor uporablja „GAZELA“ milo, ima prijetno delo in je hitro gotov. Jaz ne perem nikdar z drugim kakor z „GAZELA“-milom.

GAZELA MILO

volom in kravam ter svinjam za 50 par pri kg. Dovož krme je bil obilen in so cene krmi padle. Notirali so za kg žive teže: voli I. 9—11, II. 7—8, III. 6—7, krave I. 6—7, II. 4.50—5, III. 3—4, junči I. 7.50—10, II. 6—7, junice I. 6.50—7, II. 5—6, teleta 8—10 (zaklana 10—12), svinje mesne domače 12—13, debele domače 15—16 (sremske zaklane 20), prasci do 1 leta 10—12, nad 1 letom 11—12 Din. Konji 2000—7000 Din komad po kakovosti. Krma: seno I. 65—80, II. 55—70, detelja navadna in lucerna 100—120, slama 40—80 Din za 100 kg.

Dunajska borza za kmetijske produkte (28. julija.) Kupčija zelo omejena. Dovozi so majhni. Iskalo se je promptno posušeno blago, ki je doseglo tudi višje cene. Notirajo v šilingih za 100 kg vključno blagovnoprometni davek brez carine: pšenica: domača 39—40, s Potisja 43.50 do 44; rž: domača 31.75—32.25; ječmen: domači 34—39; turščica: 31.50—32.50; cves: severameriški 42.50—43.

Dunajski svinjski sejem (28. julija.) Dogen 10.652 komadov. Ob zelo živahnem prometu so se podražile mesne in debele svinje za 10 do 20 grošev pri kg.

Notirale so za kg žive teže: svinje mesne 2.10—3, debele 2.40—2.70, težke 2.60 do 2.90 šilinga.

Dobava, prodaja.

Dobave. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 24. avgusta t. l. pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave karborundum-platna, papirja in praška ter steklenega papirja; glede dobave smrekovih in borovih desk ter glede dobave drobnega materiala (vijaki, žebji, ključavnice itd); pri direkciji državnih železnic v Zagrebu glede dobave vijakov. — Dne 25. avgusta t. l. pri intendanturi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani glede dobave 900.000 kilogramov krušne moke (tipa 80%); pri direkciji državnih železnic v Zagrebu glede dobave železne pločevine; pri upravi državnih monopolov v Beogradu glede dobave mehkih desk itd.

Dobave. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 21. avgusta t. l. pri intendanturi Vrbske divizijske oblasti v Banjaluki glede dobave 465.000 kg moke (tipa 80%); pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave peska za lokomotive in glede dobave procepov (Vorstecksplinten) in podložnic. — Dne 22. avgusta t. l. pri direkciji državnih železnic v Subotici glede dobave 120 ton portland-cementa; pri direkciji

drž. železnic v Subotici glede dobave lokomobil in elektromotorjev ter glede dobave štampljk.

Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Veletrgovina

A. ŠARABON

v Ljubljani

priloga

Špecerijsko blago

raznoverstno žganje

moko in

deželne pridelke

raznoverstno

rudniško vodo

Lasina pražarna za

kavo in mlin za di-

šave z električnim

obratom.

CENIKI NA RAZPOLAGI!

Dr. Ing. Miroslav Kasal

Oblastveno poverjeni stavbeni inženir in mestni stavbenik

Ljubljana - Mle št. 11 - telefon 31. 117

Stavbeno podjetje in tehniška pisarna za betonske, železobetonke in vodne zgradbe, arhitekturo ter vsakovrstne visoke stavbe.

Izvršitev.

Projektiraje.

Kolesa in šivalne stroje kupujte edino le pri

Josip Petelinc-u

znanka

Gritzner, Phönix in Adler ter posamezne dele za kolesa in stroje, pneumatike, igle Lamerr. Ljubljana, blizu Prešernovega spomenika. Pouk v vezenju je brezplačen.

Na veliko!

Na malo!

TVRDKA

A. VOLK

LJUBLJANA

Veletrgovina žita in mlevskih izdelkov

priloga iz svoje zaloge

vse vrste pšenične

moke najboljših

banaških

mlinov,

otrobe, koruzne

in ajdove izdelke, kašo,

ječpreni, nadalje pšenico,

koruzo, oves, fižol

in druge

poljske pridelke.

Telefon št. 449.

Brzjavni: VOLK.

ZARTEVAJTE PONUDBE

Kupujte samo pri

JOSIP PETELINC-U

LJUBLJANA

otroške majice, damske nogavice, kopalne hlače, kravate, naramnice, galanterijo, dišča

mila, palice, nahrbtnike, najnižja cena na veliko in malo

blizu Prešernovega spomenika ob vodi.

Brodersko akcionarsko društvo

Sedež: Beograd „OCEANIA“ Ravnateljstvo: Sušak

Glavno odpravništvo v Trstu.

Redna mesečna trgovska proga Jadransko morje, Marseille, Španija, Maroko do Kanarskih otokov

Odhod iz Splita vsakega 1. meseca

„ „ Šibenika	4. „
„ „ Sušaka	10. „
„ „ Trsta	18. „

pristaja eventualno v Gružu za: Marseille, Barcelono, Valencijo, Oran, Melilla, Malaga, Tangier, Casa-Blanca, Tenerife in Las Palmas, pristane po potrebi tudi v ostalih medlukah.

Petnajstidnevna trgovska proga za Egejsko morje

iz: Sušaka, Trsta, Splita, eventualno iz Gruža za: Patras, Kalamato, Pirej, Volo, Solun, Cavallo, Metileno, Chios, Smirno, po potrebi Ghytion, Dedeagač, Rodi, Kandijo in Kanejo.

Za pojasnila se je obrniti na ravnateljstvo na Sušaku in glavno odpravništvo v Trstu ali na društvena zastopstva na Reki, v Šibeniku, Splitu in Gružu.

TISKARNA „MERKUR“

Trg.-ind. d. d. LJUBLJANA Telefon št. 559

SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠT. 13

Tiska časopise, knjige, posetnice, brošure, letake, cenilke, pravila itd. itd.

Lastna knjižovnica

Vedno na skladišču.

A. Lampret Ljubljana

Krekov trg št. 10. - Tel. št. 247

AVTO

bencin, pnevmatika, olje, mast, vsa popravila in vožnja. Le prvovrstno blago in delo po solidnih cenah nudb JUGO-AVTO. d. s. o. z. v Ljubljani.

I. Opšti Veliki Vašar i Izložba u Subotici od 22.-31. avgusta 1925.

Na Subotičkom Velikom Vašaru i Izložbi će učestvovati osim Vojvodjanske poljoprivrede, zanatstva i industrije i poljoprivrede, zanatstvo i industrija iz cele naše zemlje. Učestvoće i inozemstvo sa produktima, koje mi ne izradjujemo ili ih ne izradjujemo u dovoljnoj količini. U poljoprivrednom delu će naročito biti lepo zastupljeno tuzemstvo, a i inozemstvo sa prvoklasnom stokom za priplod, kao i svim najnovijim i najmodernijim traktorima, plugovima za oranje. Za vreme izložbe će biti priredjene utakmice u oranju, konjske trke, razni kongresi itd.

Za ovaj vašar i izložbu je veliko interesovanje, kako u tuzemstvu, tako isto i u inozemstvu i to ne samo medju izlagačima, nego i medju potrošačima - posetiocima.

Tražite prospekt! — Za industrijsku i za poljoprivrednu izložbu primaju se prijave do 31. jula 1925. — Legitimacije za ovaj vašar - izložbu kod svih trgovačko - industrijskih komora u zemlji, kao i kod trgovačkih agencija i banaka. — Legitimacije za posetioce iz tuzemstva staju 30 Din, a za posetioce iz inozemstva 80 Din. — Na željeznicama kako za posetioce, tako i za izloženu robu važi popust od 50%.

Vašar - izložba će se održati na Paličkom putu, na prostoru od 36.000 m². Svaki poljoprivrednik, industrijalec, zanatlija i trgovac, treba, da iskoristi ovu priliku i da učestvuje na ovom vašaru, jer će ovo biti prvi vašar - izložba ove vrste u našoj zemlji. Stanovi osigurani. — Nedaleko od samoga mesta izložbe nalazi se čuvena klimatična banja Palič. Prijave se šalju:

Upravi I. Opšteg Velikog Vašara i Izložbe u Subotici.

Telegramadresa: IZLOZBA. — Telefon 302.

Gradbeno podjetje

Ing. Dukić in drug

Ljubljana, Bohoričeva ul. št. 24

Telefon šte. 560

se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela.

TRGOVSKA BANKA D. D., LJUBLJANA

Dunajska c. 4. (v lastni stavbi)

KAPITAL IN REZERVE Din 19,000.000.—

Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulančneje.

Brzjavni: TRGOVSKA

Telefoni: 159, 146, 458.

Podružnice:

Maribor, Kamnik, Konjice, Novo mesto, Ptuj, Rakek, Slovenjgradec.

Ekspozitura:

Prevalje